

EXTERNE VERSLAGLEGGING

Terugkoopovereenkomsten

2007-291

Door: drs. P.W.A. Kasteleyn EMFC RC

Veel lezers zullen niet dagelijks met het onderwerp van dit artikel geconfronteerd worden: de administratieve verwerking van terugkoopovereenkomsten. Met name in de autobranche komt het regelmatig voor dat op het moment van verkoop van een auto wordt gegarandeerd dat de auto na een bepaalde periode wordt teruggekocht tegen een bepaalde prijs. Maar als de auto weer wordt teruggenomen kan men zich afvragen of de auto wel is verkocht en er omzet genomen mag worden. En als er geen sprake van verkoop is, hoe moet de levering en terugname dan administratief verwerkt worden?

Verkooptransactie of niet

Een belangrijk criterium bij de vaststelling van het antwoord op de vraag of er sprake is van een verkooptransactie is dat de verkoper alle belangrijke rechten op economische voordelen en alle belangrijke risico's overdraagt aan de koper. Vervolgens moet worden vastgesteld of de restwaarde significant is. De restwaarde kan als insignificant worden aangemerkt als:

- de terugkoop plaatsheeft na meer dan driekwart van de levensduur; of
- als de contante waarde van de terugkoopoptie naar verwachting minder is dan 10% van de reële waarde op het verkoopmoment.

In onderstaande tabel wordt vastgesteld of er al dan niet sprake is van verkooptransactie vanuit het perspectief van de verkoper (vanuit het perspectief van de koper geldt uiteraard precies het omgekeerde).

	<i>Bepaling terugkoopprijs op terugkoopdatum</i>			
	Variabel: marktprijs	Vast: verwachte marktprijs	Vast: lager dan verwachte marktprijs	Vast: hoger dan verwachte marktprijs
Terugkooprecht verkoper	Verkoop	Verkoop	Geen verkoop	Verkoop
Terugkooprecht koper	Verkoop	Geen verkoop	Verkoop, mits*	Geen verkoop
Terugkoopverplichting	Afhankelijk van omstandigheden**	Geen verkoop	Geen verkoop	Geen verkoop

* De verkoper draagt alle voordelen en risico's over aan de koper, tenzij de daadwerkelijke marktprijs op terugkoopdatum toch lager is dan de overeengekomen terugkoopprijs. Er moet beoordeeld worden hoe groot de kans is dat de marktprijs beneden de verwachte marktprijs daalt. Indien de terugkoop zeer onwaarschijnlijk is of het terugkoopbedrag insignificant is dan is er sprake van een verkooptransactie.

** De verkoper heeft in principe alle economische voordelen en risico's aan de koper overgedragen. De afspraak bij een terugkoopverplichting met een variabele marktprijs is echter dat het actief weer zal worden terugverkocht, waarmee de koper in feite haar beschikkingsmacht behoudt. Daarom moet de transactie diepgaand worden beoordeeld op aspecten zoals de courantheid van het actief, het moment van terugkoop en dergelijke.

Verwerking van transacties waarbij sprake is van verkoop

De verkoper verwerkt de verkooptransacties zoals dit gebruikelijk is: de boeking van omzet en kostprijsomzet. De terugkoop wordt als een reguliere koop van een actief verwerkt. De koper zal de aankoop van het actief administreren. Vervolgens zal de koper het actief afschrijven, mogelijk tot een restwaarde zijnde de terugkoopprijs (afhankelijk van terugkooprecht/-plicht). Bij een terugverkoop zal een (eventueel) verschil tussen (terug)verkoopwaarde en boekwaarde als resultaat worden genomen.

Aan de hand van een kort voorbeeld wordt de verwerking van een transactie toegelicht waarbij sprake is van een verkoop:

- Kostprijs auto bedraagt € 35.000.
- Verkoopprijs auto bedraagt € 40.000.
- Economische levensduur is acht jaar.
- Na twee jaar heeft de verkoper het recht de auto terug te kopen tegen de dan verwachte marktprijs van € 30.000.

Op basis van bovenstaande is er sprake van een terugkoop tegen een vaste (markt)prijs waarmee deze transactie kwalificeert als een gewone verkoop.

	Verkoper	Koper
Verkoop	Bank € 40.000	Materiële vaste activa € 40.000
	Aan omzet € 40.000	Aan bank € 40.000
	Kostprijs verkopen € 35.000	
	Aan voorraden € 35.000	
Maandelijkse boeking afschrijvingen*	-	Afschrijvingskosten € 416
		Aan cumulatieve afschrijvingen € 416
Terugkoop	Voorraden € 30.000	Bank € 30.000
	Aan bank € 30.000	Cumulatieve afschrijvingen € 10.000
		Aan materiële vaste activa € 40.000

* Verkoopprijs (€ 40.000) - verwachte restwaarde (€ 30.000) over twee jaar afschrijven.

Verwerking van transacties waarbij geen sprake is van verkoop

Als er geen sprake is van een verkooptransactie moet de transactie verwerkt worden als combinatie van een operational lease (verkoper = lessor; koper = lessee) en een financieringstransactie (verkoper = gefinancierde; koper = financier). Veelal zal de terugkooptransactie invloed hebben op de initiële verkoopprijs. Deze zal vaak hoger zijn dan de reële marktprijs op dat moment.

Aan de hand van een kort voorbeeld wordt de verwerking van een transactie toegelicht waarbij geen sprake is van een verkoop:

- Kostprijs auto bedraagt € 35.000.
- Verkoopprijs auto bedraagt € 40.000.
- Economische levensduur is acht jaar.
- Na twee jaar zal de auto worden doorverkocht aan de verkoper voor € 30.000.
- De marktrente is 5%.

Op basis van bovenstaande is er sprake van een terugkoopverplichting waarmee deze transactie niet kwalificeert als verkoop.

	Verkoper	Koper
'Verkoop'	Bank € 40.000	Vordering € 27.211
	Aan vooruitontvangen leasebate € 12.789	Vooruitbetaalde lease € 12.789
	Aan schuld (contante waarde) € 27.211	Aan bank € 40.000
Maandelijkse boeking leasebaten/-kosten*	Vooruitontvangen leasebaten € 533	Leasekosten € 533
	Aan leasebate € 533	Aan vooruitbetaalde bate € 533
Maandelijkse boeking Afschrijvingen**	Afschrijvingskosten € 365	-
	Aan cumulatieve afschrijvingen € 365	
Maandelijkse boeking Rentelast	Rentelast € 111	Vordering € 111
	Aan schuld € 111	Aan rentebate € 111
'Terugkoop'	Schuld € 30.000	Bank € 30.000
	Aan bank € 30.000	Aan vordering € 30.000

* De leasebaten/-kosten worden lineair toegerekend aan de leaseperiode.

** Kostprijs auto (€ 35.000) afschrijven over de economische levensduur van acht jaar.

Bron: RJ-Uiting 2005-5.

FINANCIERING

Schonere en beter geïnformeerde markt door invoering richtlijn Marktmisbruik

2007-292

Door: drs. R.A.H.M. Aalbers

Invoering van de richtlijn Marktmisbruik heeft in Nederland geleid tot een schonere en beter geïnformeerde markt. Er is minder speculatie voor het bekend worden van koersgevoelige informatie en de hoeveelheid informatie in de markt is toegenomen. Vooral voor het bekend worden van nieuws over fusies en overnames is de handel significant schoner geworden. Dit blijkt uit een kwantitatief evaluatieonderzoek door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) naar het effect van de richtlijn Marktmisbruik op rendementen en volumes van aandelenhandel in Amsterdam. Het Engelstalige rapport, met een uitgebreide Nederlandse publiekssamenvatting, is vandaag gepresenteerd.

Het AFM-onderzoek heeft zich gericht op een analyse van koersbewegingen en handelsvolumes voor en na publicatie van koersgevoelige informatie door beursgenoteerde bedrijven. Om inzicht te krijgen in het effect van de richtlijn Marktmisbruik die op 1 oktober 2005 is ingevoerd, is gekeken naar alle persberichten die 15 maanden voor en na 1 oktober 2005 zijn verschenen. Voor deze berichten is nagegaan in hoeverre er voorafgaand aan publicatie sprake was van abnormale koersbewegingen; abnormale koersbewegingen vóór de publicatie van koersgevoelige informatie duiden op speculatie in de markt en handel met voorwetenschap. Ook is nagegaan in hoeverre sprake is van koersbewegingen ná publicatie van een persbericht; kleinere koersuitslagen na publicatie van koersgevoelige informatie kunnen wijzen